

מנין לבעל חוב שקונה משכון –

From where do we derive that the creditor acquires the משכון

OVERVIEW

שלא בשעת rules that a מלוה acquires the משכון which he receives. It is not clear what is meant that he acquires it. It cannot be referring to the case where he may keep it for himself, for obviously he already acquired it. Rather it refers to the thirty days from when it was taken from the לווה until he has permission to keep it. It is not completely his for the לווה can still redeem it by paying his loan. However ר' יצחק rules that in some respect it belongs to the מלוה. There is a dispute between רש"י and תוספות as to what ר' יצחק meant.

פירש בקונטרס בשאר דוכתי² להתחייב באונסין³ –

explained elsewhere that the מלוה acquires the משכון to the extent **that he is liable even for unavoidable accidents.** It is his in the sense that the loss is his to bear.

רש"י challenges תוספות:

וקשה דהא רבי מאיר ורבי יהודה פליגי⁴ במלוה על המשכון –

And this interpretation is difficult; for ר"מ and ר"י argue concerning a מלוה על המשכון (one who lends and receives collateral in return)-

אי הוי שומר שכר⁵ אי שומר חנם⁶ אבל שואל⁷ לא הוי –

Whether the מלוה is considered as a paid custodian (ר"מ) or an unpaid custodian (ר"י) concerning the משכון, however both agree that he is not considered a borrower -

ואוקי גמרא⁸ רבי מאיר כרבי יצחק משמע דרבי יצחק לא אמר להתחייב באונסין –

¹ See previous משכון ד"ה תוספות (footnote # 1).

² See ב"מ פב, א ד"ה שקונה and פסחים לא, ב ד"ה קונה in רש"י.

³ If the משכון was damaged or destroyed under any circumstance the מלוה suffers the loss. He must deduct the value of the משכון from the loan, or if the משכון is worth more than the loan, he must pay the difference to the לווה. See previous משכון ד"ה תוספות footnote # 7.

⁴ ב"מ פב, ב.

⁵ אונסין פטור is חייב for גניבה ואבידה but is פטור for ש"ש.

⁶ אונסין פטור is חייב only for פשיעה, but is פטור (even) for גניבה ואבידה.

⁷ אונסין even for שואל.

⁸ ב"מ פב, א. The גמרא initially maintained that the מחלוקת between ר"מ and ר"י is whether they follow the ruling of ר' יצחק that a מלוה is חייב for גניבה; where ר"מ agrees with ר"י (and therefore he is a ש"ש), while ר"י disagrees with ר"י (and therefore he is a חייב). According to רש"י, however, who maintains that ר' יצחק holds the מלוה liable even for אונסין, how can the גמרא suggest that ר"מ (who says he is a ש"ש [and חייב only on גניבה])

And the גמרא establishes that ר"מ is in accordance with ר' יצחק; this indicates that ר' יצחק never meant that the מלוה should be liable for אונסין.

תוספות offers his opinion:

לכך נראה לי שקנה את המשכון להתחייב בגניבה ואבידה:

Therefore it appears to me that the מלוה acquires the משכון to be liable for גניבה ואבידה only but not for אונסין.

SUMMARY

אונסין maintains that בע"ה קונה משכון רש"י means that the מלוה is חייב even for גניבה ואבידה תוספות maintains that he is חייב only for גניבה ואבידה.

THINKING IT OVER

1. תוספות maintained previously⁹ that a woman is מקודשת even if she received a משכון בשעת הלואה. Is this ruling better understood according to רש"י שיטת רש"י or באונסין even מלוה מחייב ר' יצחק (whether שיטת תוספות or only for גו"א).¹⁰

2. Why does תוספות raise this issue here (especially since רש"י does not mention it here)?!

3. Why does רש"י maintain that he is באונסין חייב and why does תוספות maintain that he is חייב for גניבה ואבידה?¹¹

[The גמרא eventually rejects this interpretation since ר' יצחק who is מחייב even באונסין. [משכנו שלא בשעת הלואה and the מחלוקת between ר"מ and ר' יצחק maintains his ruling only by משכנו בשעת הלואה is by ר"י.]

⁹ בד"ה משכון.

¹⁰ See גמ"מ.

¹¹ See א"ח footnote # 134 and 140.